

Oluts

Malnava 2008

Tēvu tēvu laipas mestas

Ar daudzinājumu Ludzas pilskalnā pavadījām 2. jūlija sauli rietā.

Daudzinājuma vieta ir brīnišķīga, kur saule aust Lielajā Ludzas ezerā un, pārmetot loku, dodas dusēt Mazajā Ludzas ezerā. Šķita, pati daba aizturējusi elpu, lai uzklautu nometnes vīru pārdomātos un sirdī izlolotos vārdus, bet uguns dūmi pacēla debesīs mūsu pateicību sentēvu prasmēm un varonībai.

„Tēmai jāizvijas cauri visiem plāniem – emocionālajam, prāta un zemapziņai,” stāsta folkloras kopas *Vilcenes* vadītāja **Inese Krūmiņa**, „tieši pasaka vislabāk iedarbojas uz zemapziņu.” Maģiskā formula esot – tēvmāmiņa, jo māte un tēvs, sieviete un vīrietis savstarpēji iedarbojas viens uz otru, līdzsvaru. Tāpēc jau bērniņam divas rociņas, lai pieķertos gan tēvam, gan mātei. „Vīrietim nepieciešama sieviete, kura spēj uzturēt dzīvu viņa radošo dzirksteli, bet sievietei nepieciešams vīrietis, kura

dzirkstele aizkurina,” pārliecināta Inese. Kā viņa tikusi pie saviem stiprajiem vīriešiem? Darot visu kopā ar bērniem un ļaujot darīt viņiem pašiem.

Nometnes vadītāja **Aloida Jurčenko** atceras, kā pirmajā dienā stāstījusi, ka cildinās tēvus. „Par ko?” bijis izbrīnīts kāds nometnes vīrietis. „Tēva loma nav zudusi, tikai nododama vīriešiem atpakaļ,” tā Aloida, „tēvs – spēks, māte – mīlestība. Tikai tā mēs varam būt stipri un paveikt visu, kas no likteņa lemts.” **Vija Zariņa**

IZMAIŅAS SESTDIENAS PLĀNOS

Sestdien, 5. jūlijā sakārā ar Dziesmu svētkiem nometnes darba kārtība mainās.

8.30 rīta rosme. (Gultas veja kopmītnēs jānodod līdz 9.00.)

9.00 apkūlības (nometnes izvērtēšana) un nometnes slēgšana pie ozola pagalmā.

11.00 - apvienotās brokastis un pusdienu.

11.45 visiem jābūt autobusus.

Ko darīsim nometnē rīt

4. jūlijs

7.00 celšanās, rīta rosme

8.00 brokastis

9.00 tikšanās ar grāmatas

Latgales kultūras darbinieki līdzautori Annu

Rancāni, jauniešu pār-

runas, jaunie rīti, bēbīšu

skoliņa, 1/2 x1/2 ievirze

10.00-12.30 rīta ievirzes

13.00 pusdienu

14.00 -16.30 pēcpusdienu ievirzes

16.30 brīvbrīdis

17.00-19.00 ieviržu noslēguma uzstāšanās un izstādes

19.00 vakariņas

20.00 noslēguma koncerts

21.30 vakara dziesma

22.00 vakarēšana - tikšanās ar

dzejnieku, 20 grāmatu

autoru Albertu Ločmeli,

danči, nikšana

Sveicam jubilārus!

Trešdien pusdienlaikā vārda dienā tika sumināta **Lauma Vlasova**. Viņa pati ar savu vārdu sadzīvojot labi, jo tas esot tāds

kārtīgs, stiprs vārds, kam ar pasaku laumiņām sakara nekāda. „Man neviens cits vārds arī nepiestāvētu,” saka nometnes politikas ievirzes vadītāja. Ideja par šo vārdu pieder Laumas tēvam, kuram no visiem vārdiem, kas sākas ar burtu L, šis patīcis vislabāk. Bet vispriecīgākā Lauma ir par to, ka Krievijas latvieši, par kuru nokļūšanu 3x3 nometnēs Latvijā viņa daudzus gadus gādā, vakar negaidīti bija sarīkojuši gaviļņiecei svinības.

Loba dīna Ludzā!

2. jūlijā nometnieki devās ekskursijā uz Ludzu. Brīnišķīgs laiks bija sabiedrotais šajā ceļojumā. Pie debesīm klasiski gubu mākonīši, vietām ziedošas pļavas, vietām skaisti lauki. Pārsteidza ciematu latviskie nosaukumi – Mērdzene, Stiglava, turpat blakus arī tīri latgaliskie Pudinava un Pušmucova.

Pie bitēm

Bišu autobuss vispirms gan devās uz bioloģisko zemnieku saimniecību Kramiņi.

Kramiņi patīkami priecē acis ar sakoptību un mājīgumu. Laikam jau 90 bišu saimju kopēji Leontīna un Rolands Zelči citādāk nemaz neprot saimniekot. Interesants bija Leontīnas stāstījums par saimniecību un lauksaimniecības aktualitātēm Latvijā. Saimnieki bija sarūpējuši bagātīgi klātu galdu ar zemenēm, pienu, sieru, svaigi sviestu medu. Eksperti varēja nobaudīt medus šmakovku (pašdarināto). Slēdziens - medus pēcgārša jūtama pēc uzkošanas un 20 grami ir pietiekams daudzums, lai apreibtu. Leontīne un Rolands ieteica medu labāk pirkt no biteniekiem nevis lielveikalos, jo tur esot ievestais no Ķīnas un Krievijas. Latvijas medus esot bioloģiski aktīvāks un vērtīgāks.

Dažādas kultūras līdzās

Ludza ir senākā Latvijas pilsēta, pirmoreiz minēta 1177. gadā senās krievu (Kijevas un Ipatija) hronikās. Te atradusies latgaļu pils, pie kuras bijusi arī apmetne. Ja vairāk vēlaties uzzināt par Ludzas vēsturi, lasiet www.publika.lv. Muzejā bija apskatāma brīvdabas ekspozīcija - dūmu istaba, kur 19. gs. sākumā ļaudis dzīvojuši vienā istabā, krāsns bez dūmeņa, aiz tās mazs aizgalds mājdzīvniekiem, priekštelpa ar divām durvīm, kas paredzētas dūmu izvēdināšanai. Šarmanta bija 19. gs. otrās puses māja - nu jau ar dūmeni, skaistiem logu rotājumiem - un staba dzirnavas. Pēc muzeja apskates nometnieki devās apskatīt Jura Soikana Ludzas Bērnu mākslas skolu, Latgales amatnieku centru, pareizticīgo un katoļu baznīcas. Ekskursiju noslēdza vakariņas pie Ludzas ezera ar jēra gaļas zupu, gardu rupjmaizi, pīrāgiem, medu un tēju.

Ludza ir eklektiska pilsēta, kurā līdzās sadzīvo dažādas kultūras – latviešu, krievu, ebreju un baltkrievu. Tas skaidri saredzams arhitektūrā un pilsētībūvniecībā, māju krāsojumā un dekorējumā.

Nometnieki atzina, ka patikušas Latgales gleznainās ainavas, vienkāršums un īstums, nesteidzīgums un miers. Daudzi Ludzā bija pirmo reizi un nejutās

vīlušies. Īpaši bija patīcis Ludzas amatnieku centrs, seno amatu - aušanas, stabuļu darināšanas u.c. mācīšanās, un, protams, kolorītais akordeonists Zenons un babiņa (veca sieva) ar makšķeri. Tas viss kopumā veidoja burvīgu Latgales senākās pilsētas ainu.

Dārta Otiņa

Ievirzes

Roze + Mednis = skaistums

Ligītas Rozes un Jāņa Medņa rosināti, nometnieki darina skaistas lietas – gan sudraba rokassprādzes un gredzenus, gan pērļu kaklarotas.

Jau iepriekšējā *Olūta* numurā Siliņš pieminējis šīs ievirzes raženo dalībnieku skaitu. Tā arī ir, tāpēc, lai telpā vēl iespīestos korespondents, tam jāpagaida vakarpuse, kad rīta ievirzē (rotkalšanā) palikuši vairs daži dalībnieki. Skolas darbnīcās rosās trīs Jāņi un Guntars. Jēkabpīlētis Jānis Pastors pirmo reizi darina sudraba rokas spārdzi savai sievai Ritai. Jau tikpat kā izveidots nepieciešamais kartona makets, ar atlaidināšanas un valcēšanas metodi izveidota sagatave, no kuras taps greznums. Vai paspēs? Jānis teic – cerība mirstot pēdējā. Savukārt otrs Pastoru Jānis (dēls) pūlas, lai gatavs taptu zīmēm rotāts gredzens. Pašam? Kā tad, sievas jau vēl neesot. Ja jau Jāņi rindā, tad nākamo uzrunāju meistarū Jāni. „Kā vienmēr darbnīca pilna. Daži meistari citās nometnēs strādā ar

pieciem, sešiem cilvēkiem, tad jau var visādus brīnumus radīt,” prāto meistars, „bet es uzskatu, ka šī ir ievirze, tāpēc svarīgi, lai lielāks skaits interesentu iepazītos ar rotu kalšanu. Ja kādam būs interese, atradīs veidu, kā to piepildīt. Ja neiepatiksies – arī labi. Vismaz zini, ka tas nav tev.” Caur Medņa gādīgu roku studijas metālkalšanas mākslā sākusi meitene, kura divās nometnēs piedalījās ievirzēs. Tā, lūk, notiekot dzīvē. Gulēt gan iznākot maz, kā paši smejas, ar pusstundu diezgan.

Ligītas uzdevums esot strādāt tandēmā ar rotkali – kamēr jāstāv garā rindā pēc meistara padoma, laiku var īsināt, savorot pērļu rotu. Jau puse no līdzatvestajiem materiāliem izlietoti. Publika visplašākajā diapazonā (no padsmītniecēm līdz kundzēm cienījamākajos gados). Viena atnākot, izveidojot rotu, tad sola – rīt nāks arī draudzene. „Mani audzēkņi, arī puiši strādā ļoti

pacietīgi. Uzteikt varu visus. Cītīga ir Marisa Matīss no Kanādas un Jevgeņija Nezdulkina no Krievijas,” stāsta Ligita, kura vada arī jautros rītus sporta zālē. Katrā ziņā formula *Roze un Mednis* darbojas. Kopsumma – skaistas, savām rokām darinātas lietas.

Vija Zariņa

Piektdien – pirmizrāde!

Ik rītu muižas zālē rit mēģinājumi. Top izrāde *Divas Lotiņas*. Ērika Kestnera slavenā darba dramatisējumu veikusi Ārija Stūrniece – Liepiņa.

Iestudējumā darbosies 14 bērni un jaunieši, kā arī kāds tētis.

– Bērni ir brīnišķīgi, talantīgi, – teic Ārija. – Ja vēl būtu pietiekami atpūtušies un sakoncentrējušies darbam pēc dančiem... Ikvienam jaunajam aktierim jāpieliek savs individuāls darbs, mācoties tekstu pēc mēģinājumiem. Tas prasa piepūli, bet neko darīt ... teātris ir tāda egoistiska lieta. Aktieru trupai allaž ir jāpatur prātā, ka kopīgi ejam uz mērķi, atsakoties no kā sava. Tā tas bijis un būs. Arī izrādē iesaistīto bērnu vecākiem nākas palīdzēt šai darbā, jo jādodomā par tērpiem, jāseko, lai bērns nav tik nonīcis vakaros, ka nespēj nākamā rītā strādāt. Tātad arī ģimenei ir jāziedojas šai kolektīvajai mākslai – teātrim.

Ārija, gatavojoties darbam šajā nometnē, esot prātā pārcilājusi

visus zināmos dramatisējumus, tomēr ķērusies pati pie *Divām Lotiņām*. Sižets saista ar dramatisku notikumu gaitu. Lūk, kā to redz režisore: – Ir divi bērni, divas Lotiņas, kam jāmeģina sakārtot dzīvi, kuru faktiski ir sarežģījuši un norakstījuši divi pieaugušie – tēvs un māte. Tas ir tik aktuāli mūsdienās, tas ir vairāk nekā būtiski! Un nav svarīgi – tā ir Minhene vai Rīga, vai Malnava.

Cilvēciskās situācijas ir absolūti tās pašas.

Ārija raizējas. Ārija saka, ka trūkstot vēl vienas dienas, lai izrādi sagatavotu pietiekami labi. Ir četri darbdienas rīti mēģinājumiem, ir viens ģenerālmēģinājums, bet jau piektdien ir pirmizrāde.

Lai veicas!

Ērika Bondarenko

Sports

Uzvar vietējie

Trešdiena bija medus maize tiem, kam interesē sports. Jau no rīta notika futbola mačs starp vietējiem un nometnes dalībniekiem. Abas komandas cīnījās līdzvērtīgi, bet veiksmē bija malnaviešu pusē, un rezultāts 3:0. Toties 11 msoda sitienu miniturnīrā ar 6:5 revanšējās nometnieki.

Spēle caur jokiem

Vakara un nakts kaislības sākās pēc atgriešanās no Ludzas – gāja valā basketbols. Turnīram bija pieteikušās piecas komandas – divas jaunākajā grupā, trīs – vidējā. Mazākajiem uzvaru svinēja nometnieki Meldra Ikaunieci, Mētra Krūmiņa, Krišjānis Krapovs kopā ar diviem viesspēlētājiem – Vadimu Indričanu un Andri Kaupužu. Spraigāki notikumi risinājās otrā grupā, kur skatītāju sajūsmu izpelnījās saliedētā komanda ar nosaukumu *Rūgts*, kurā apgriezti proporcionāli spēlēja svārkos tērptas četras meitenes un jaunais režisors Kārlis Krūmiņš, kurš, divas zirgastītes šķībi greizi sasējis, neapšaubāmi

bija atraktīvākais spēlētājs un līdzjutējs ar vislabāk trenēto balsi.

Bet, ja runā par īstu spēli, tad sīvā cīņā uzvarēja *Taukumdesas* – Viesturs Kirmuška, Undīne Liepiņa, Juris Trošenko, Miša Strods un Jānis Pastors. Tiesa, soda metienu konkursā uzvarēja otra komanda *Na genoceitiņi*, vislabāk sameta Līga Jagmane.

Daiga Bitiniece

! Paziņojumi!

Grāmatas vēl ir!

Štābiņā (58. kab.) vēl var iegādāties Ulda Siliņa grāmatu "Ko nu, Andriev, dzērājam dzērāja valoda!". Cena: 3 lāti. Lai dabūtu autogrāfu, gan jāgriežas pie autora personīgi.

Par adresēm

Sestdien, nometni slēdzot, visi saņems dalībnieku adresū sarakstus, bet tie, kas grasās aizbraukt ātrāk, lūdzu atstāties informācijas centrā savu e-pasta adresi. Tad sarakstu saņemsiet elektroniski.

Kas mūs filmē?

Māris Justs kā operators sācis darboties Latgales TV, bet nu ir galvenais videospēciālists Rēzeknes Augstskolā.

Viņš ir bijis Aglonas 3x3 dalībnieks, bet šeit kopā ar Mairitu Lūsi gatavo sižetus par nometnes dzīvi.

Videofilmu par Malnasvas 3x3 (DVD/PAL formātā) var pasūtīt pie Māra. Viņu var saņemt 26421105. Cena – Ls 8 plus pasta izdevumi.

Bilžu galerija

Noklausīts nometnē

Gundega Peniķe nīkšanā, atskanot ātrākai dziesmai: „Mana mēle tik ātri vairs nekustas... (Pēc pauzes) Patiesībā nekas man tik ātri nekustas.”

„Ar bitēm kā ar sievietēm neko nevar zināt, te viņas ir stropā, te aizspieto. Nu vakar man bija 90 saimes,” uz jautājumu atbild Kramiņu saimniece.

Ekskursijas laikā pa Ludzu to grupu, kas bija zemnieksaimniecībā *Kramiņi*, skaļi mudina neizklist: „Ē, kramiņi, nāciet!” Atsaucas Māris Ķirsons: „Mēs neesam nekādi kramiņi, mēs esam krami. Dižciltīgi.”

„Vīriešiem vispirms ir auto, bet sieva pēc tam. Biteniekiem vispirms bišu mamma, viss cits pēc tam,” saka Kramiņu saimniece Leontīna.

Cik mēs esam un no kurienes

Pateikt pavisam precīzi to varēs vien tad, kad visi būs saskaitīti un precizējuši savas adreses.

Bet nu apmēram pašlaik ir tā: esam te ap 250.

Esam no sešām valstīm - 16 no ASV, 12 no Krievijas, 7 no Kanādas, 3 no Austrālijas, 2 no Somijas, pārējie no Latvijas.

Visvairāk ir rīdzinieku – 66 pilsētnieki un 19 no Rīgas rajona, no Rēzeknes rajona 45, no Ludzas rajona – 24 (puse no tiem malnavieši), no Kuldīgas rajona – 13. Pa septiņiem ir no Liepājas un Balvu rajona, seši no Saldus un Ventpils rajona.

Vakara ziņas! Nopērciet viņas!

Izlasiet viņas!
Ietiniet viņas!

Ei, trīsreiztrīsīgie!

Vai jūs esat ievērojuši, kādas dziesmas Nicēju kopkorim liek dziedāt? Starp tālu dzīvojošām meitām, ko attāluma dēļ grūti sazināties, mēs lasām uz galda noliktajām lapiņām pavisam trakas lietas. Un mums tas būs jādzied noslēguma koncertā! Bože moi!

*Saimniece olu dzēre,
Man ar kōju ūkstā spēre!!!*

Ja tādas tās lietiņas, es vairs neuzdrošinos latgaliski runājošām sievietēm sēdēt nīkšanā blakus. Es tagad noprasu: vai te ir kāda no Pušmucovas, Rēzeknes vai Kārsavas? Ja ir, es pārvācu savu ūkstu uz citu beņķi.

Tas vēl nav nekas!

*Orōjs ora ceļa molā,
Kuli kōra bārza zorā.*

Nu jauki. Mūsu acu priekšā tiek šķietami uzburta aina, kur bērza karājas kulīte ar rupmaizīti un biezpienu. O jā?

*Vīna soka: naudys moks,
Ūtrei soka- tabakmoks.*

Tagad saturieties, saturieties! Trešā jau pazīst drēbi

*Trešo soka: tei nav tīsa,
Tei ir jauna puīša mīsa.*

Vai jūs, čiuļi, saprotat, ko tas pēdējais vārds nozīmē? Te ir runa par vīriešu svētumiem, kas piekārti koka zarā!

*Dūdīt manim olu, šnabi,
Meiššu kōju pacāluse.*

Kas tad te notiek?

„Vivita!” es prasu (Vivita ir tas meitišķis ar garmošku no Viļāniem). „Ko nozīmē meiššu?”

- „Izdomā pats! Ko tu dari pēc olus dzeršanas?”

- „Es neceļu kāju uz augšu.”

- „Viņa kārtu savas mazās darišanas.”

O boy!

It kā ar to vēl nebūtu diezgan:

*Pici čiuļi mani vede
Aiz kaļņeņa meizynōt!!!*

Tam sievišķim ir tiešām bijušas problēmas ar pūslī.

*

Vakar pēc daudzdzinājuma

Siliņi Malnavā

aizgāju pateikt ardievas dzejniekam Ontonom Kūkojam.

Mēs bijām kopā 1992.gada 3x3 nometnē Višķos. Tie, kam ir mana grāmata „Ko nu, Andriev, dzērājam dzērāja valoda,” tur atradīs manu interviju ar Ontonu. Es viņu pazinu tikai kā dzejnieku un cilvēku. Višķu avīzē es vēl pārpublicēju viņa dzejoli par šnabja dzeršanu. Tas bija tik lakonisks un reizē tik aprakstošs visiem, kas reiz glāzē ieskatījušies. Labs dzejnieks. Minēto dzejoli es mēģināšu sadzīt rokā.

Lai Tev vieglas smiltis, Onton, dusi saldi, veco zēn!

*

Es nesaprotu, ko es vakar basketbola zālē skatījos - vai tas bija basketbols vai teātra sports. Es vēl nekad nebiju redzējis, ka, izpildot soda metienus, tiesnesis ļauj soda laukumā pretinieka komandas meitenēm dejojot. Tas bija domāts kā traucējošs manevrs.

Par šitādiem štukiem es būtu komandai devis divus „techniskos” sodus un aizsūtījis visus prom aiz centra līnijas.

Grūti bija atšķirt komandas, jo nekādu formas tērpu nebija. Man teica, ka spēlējot „bižainie” ar tādiem, kam nav bizes, bet es tāpat pie skaidrības netiku.

Punktus skaitīja paši spēlētāji.

Abas puses izcēlās ar daudziem izmetieniem, bet ļoti maz iemetieniem, taču spēles fizisko pusi bija interesanti vērot, jo tur parādījās arī regbija un amerikāņu brīvā stila elementi. Viens meitietis tā nolika savu vīriešu kārtas pretinieku uz dēļiem, ka noskanēja vien, un izpelnījās nedalītu publikas atzinību. Tiesnesis bija uzpirkts no abām pusēm un darbojās bezpartejiski. Ko lai saka basketbola veterāns jaunajiem spēlētājiem?

*Tāls ir,
Tāls ir ceļš
Šai komandai
No Malnavas
Līdz Pekinai.*

Lai jums laba diena un vēl labāks vakars!

Uldis